

Ene için neden "Bir elif, bir nokta'dır." denilmiş?

Bir elif bir noktadan ibaret olan **ene** değil, **Otuzuncu Söz**'dür. Otuzuncu Sözün ise; malum olduğu üzere iki maksadı vardır. Birincisi **Ene**, ikincisi **Zerre** bahsidir. Eneyi **elif harfi**, zerreyi ise **nokta** temsil etmektedir.

Birinci Maksat ile İkinci Maksat arasındaki alakayı; aşağıdaki ibare kemal-i vuzuh ile ifade eder:

"İ'lem eyyühe'l-aziz! Otuz seneden beri iki tâğüt ile mücadelelem vardır. Biri insandadır, diğeri âlemedir. Biri ene'dir, diğeri tabiattır. Birinci tâğutu gayr-ı kastî, gölgevâri bir ayine gibi gördüm. Fakat o tâğutu kasten veya bizzat nazar-ı ehemmiyete alanlar, Nemrud ve Firavun olurlar."

"İkinci tâğüt ise, onu İlâhî bir san'at, Rahmânî bir sıbğat, yani nakışlı bir boya şeklinde gördüm. Fakat gaflet nazarıyla bakılırsa, tabiat zannedilir ve maddiyunlarca bir ilâh olur. Maahaza, o tabiat zannedilen şey, İlâhî bir san'attır." (1) *

İşte birinci tağüt olan enenin hakikati birinci maksatta anlatılıp bir vahid-i kıyasî; ikinci maksatta da ikinci tağüt olan tabiatın hakikati harekât-ı zerratin hakikatinin beyanıyla bir sanat-ı İlâhi olduğu ispat edilmiştir.

Ene mahiyeti bilinirse; "**nefsindeki eneyi yırt, hüveyi göster**" hakikatine ulaşır. Aksi halde firavniyete kadar gider ve "**Felsefenin hâlis bir tilmizi, bir firavundur. Fakat menfaati için en hasis şeye ibadet eden bir firavun-u zelildir**" derekesine düşer.

Harekat-ı zerrat ile tahakkuk eden ve hakikati bilindiği takdirde:

Leyl ve neharın ihtilafı, fusul-i erbaanın tahavvülü ve unsurların tebeddülü hengâmlarında meydana çıkan şu güzel mevcudat ve bu latîf masnuat.. manasına masadak olan san'at-ı Rabbani ve sıbğa-ı Rahmani, bilinmediği takdirde o kişi nazarında tabiatperestliğe tahavvül eder alemde bir tağüt şekline döner.

Dipnot:

(1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Habbe](#).

* "[Otuz seneden beri iki tâğüt ile mücadelelem vardır. Biri insandadır, diğeri âlemedir. Biri Ene'dir, diğeri Tabiattır...](#)" devamıyla izah eder misiniz?